

Leeuwarden als sociaal laboratorium

- Reindert Hoek, gemeentesecretaris gemeente Leeuwarden,
november 2014

Leeuwarden: enkele feiten

- Aantal inwoners: 108.000
- Aantal HBO-studenten: 18%
- Aantal werkzoekenden: 16,3%
- Aantal banen: 53.500
- Aantal bezoekers: 632.000
- Gemeentebegroting: € 465 mln
- Gemeentelijke herindeling 2018

Veranderend speelveld

- Vergrijzing
- Leegstand in dorpen, trek naar de stad
- Waarborgen kwaliteit van onderwijs
- Brain drain jongeren (tekort banen in het noorden)
- Voorzieningen stad versus platteland
- Bereikbaarheid voorzieningen
- Toenemende behoefte zorg aan huis

Uitdaging: beleidsvelden rond wonen, werk, gezondheid, cultuur en zorg aan elkaar knopen

Nodig: bijpassende (andere) overheid

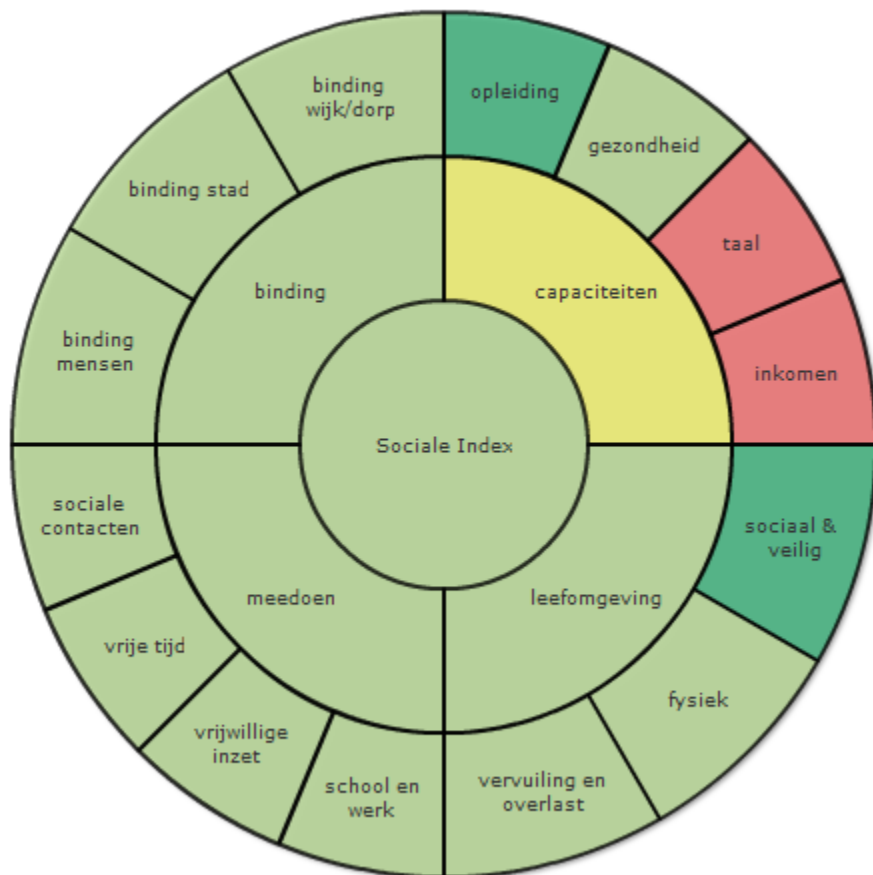
- Faciliterende overheid
- Samenwerkingsgericht
- Minder regels
- Platte organisatie opzet
- Vangnet voor kwetsbaren
- Spelleider

Sociale index Leeuwarden

Legenda

Betrouwbare schaal	
Sterk	7,1 en hoger
Voldoende	6,0 t/m 7,0
Kwetsbaar	5,6 t/m 5,9
Probleem	5,0 t/m 5,5
Zeer zwak	4,9 en lager

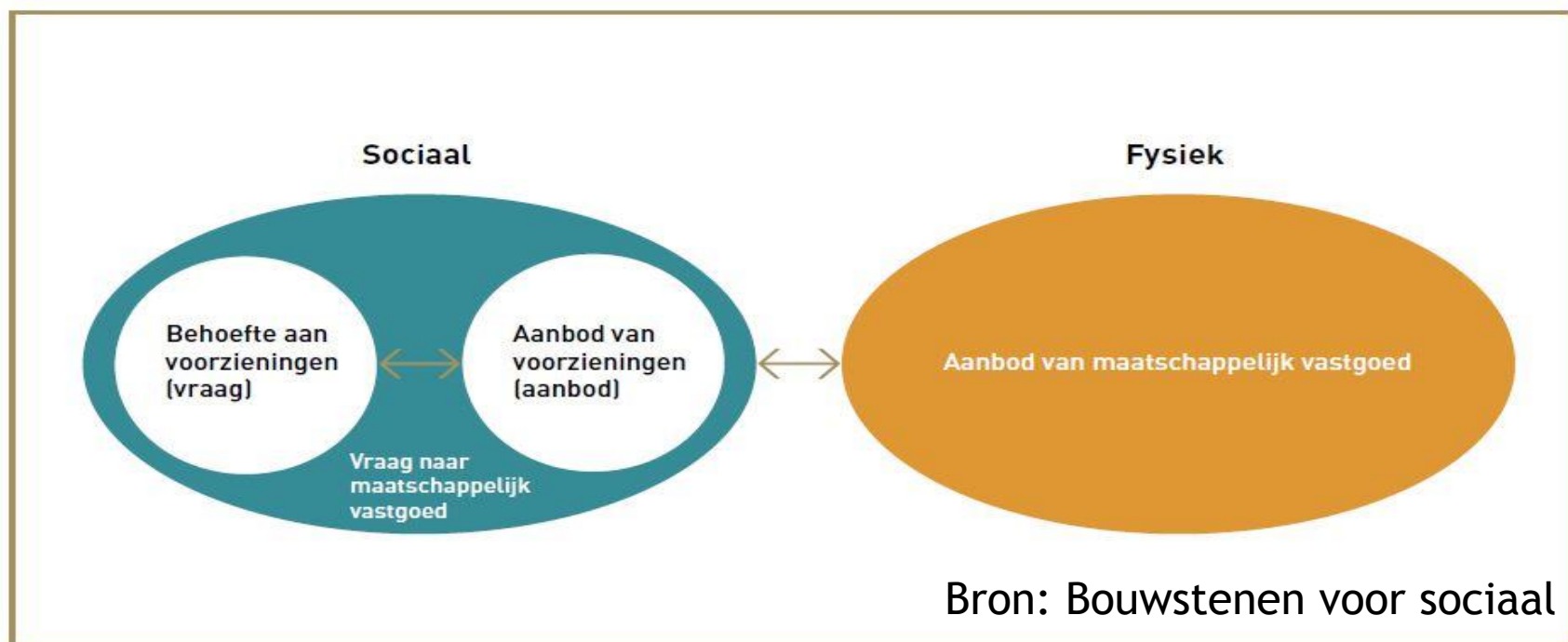
Gemeente Leeuwarden

Heechterp & Schieringen

Nodig: Geen uitgewerkte voorzieningenprogramma's

... slechts globale kaders die inspiratie en ruimte bieden

Leeuwarden als sociaal laboratorium

- Uitgaan van eigen kracht van mensen
- Ruimte bieden aan lokale initiatieven en innovatief ondernemerschap
- Niet bang zijn om te experimenteren
- Niet lullen, maar poetsen!

Sociaal: lepen mienskip

Culturele hoofdstad 2018

Fysiek: manifestatie kloppend hart

- Ruimte geven
- Wet- en regelgeving aan de kant
- Niet de grondwaarde vastleggen
- Vanuit de markt tot ontwikkeling komen

http://www.youtube.com/watch?v=9j0_hLMjng

Voorbeelden:

- Het wijkbedrijf Bilgaard (alternatieve vorm van organiseren)
- Veilige veste (herbestemming)/CKM (alternatieve vorm van financieren)
- IKC/Basisschool Oldenije (eerst visie, dan stenen)
- Erasmushiem (ontwikkeling vanuit de markt)
- Blokhuispoort (integrale ontwikkeling)
- Jirnsum (bottum-up ontwikkeling)

Voorbeeld 1: Het Wijkbedrijf Bilgaard

alternatieve vorm van organiseren

- 300 woningen gerenoveerd
- samenwerking met WoonFriesland, wijkvereniging
- Herman Wijffels Innovatieprijs 2014
- In gesprek over innovatief zorgproject met De Friesland zorgverzekeraar, Palet en gemeente

<http://www.youtube.com/watch?v=arE7Ildu9-M>

Voorbeeld 2: Veilige Veste/CKM

alternatieve vorm van financieren

Veilige veste

- Oud politiebureau
- Omgebouwd tot opvanghuis
- 2 awards

Veilig veste/CKM

- Energieneutraal
- Nieuw concept: zichtbaar beschermen
- Sterke samenwerking - lagere zorgkosten
- Diverse investeerders

<http://www.youtube.com/watch?v=EQa6J9qOyPc>

Voorbeeld 3: IKC/basisschool Oldenije

eerst visie, dan stenen

- Van brede school naar IKC
- Onderzoek uitbreiding school
- Relatie herbestemming voormalige Westerkerk
- Draagt bij aan verblijfskwaliteit en ruimtelijke kwaliteit
- Schoolbestuur verantwoordelijk

Voorbeeld 4: Erasmushiem

ontwikkeling vanuit de markt

- Onderdeel van Noorderbreedte
- Visie: zelfstandig en zelfredzaam
- Nieuwbouw multifunctioneel woonzorgcentrum
- Alle stadia in wonen en zorg

Voorbeeld 5: Blokhuispoort

integrale ontwikkeling

- Oude gevangenis
- Staat leeg sinds 2008
- Leegstandsbeheer
- Gemeente verwerft
- In erfpacht bij BOEI
- Herbestemming voor CH2018

Voorbeeld 6: Dekemahiem in Jirnsum

bottum-up planvorming

- 55+ complex/25 woningen
- Corporatie wil complex slopen
- Initiatief dorp tot behoud
- Onderzoek haalbaarheid wooncoöperatie
- Gemeente faciliteert

Stelling

- De samenwerking tussen sociaal en fysiek domein kan aan de markt en bewoners worden overgelaten. De gemeente hoeft alleen kennis in te brengen en zich verder niet op te dringen.